

Pääkirjoitus

Psykoanalyysin kiertotalous

Millaista on valmistua analyytikoksi 2000-luvulla? Miksi nuoret analyytikot ja terapeutit eivät kiinnostu yhdistyksistään? Millaista vuoropuhelua meidän olisi löydettävä, jotta psykoanalyttinen ajattelu pysyisi yhtä elävänä ja vallankumouksellisena kuin syntyessään?

”A dream that will need all the love you can give. Every day of your life for as long as you live.” Näin laulaa abbedissa Marialle *Sound of Music* -musikaalissa. Kerrotaan, että pääosaa esittäneen Julie Andrewsien mielestä tarina oli niin imelä, että hän joissakin kohdissa tarvitsi snapsin suoriutuakseen tehtävästään. Analytikkokandidaatteina kiipeilemme vuoria abbedissan laulu korvissamme. Sijoitamme unelmaan, joka syö kaiken sen rakkauden ja kaikki ne rahat, mitä meillä on annettavana. Niin iso sijoitus tuo jännitteitä ja odotuksia suhteessa tulevaisuuteen.

Yhtenä päivänä valmistumme. Katsomme hengästyneenä maisemia vuoren huipulla. Tässä haavoittuvassa kohdassa levitämme unelmiamme analyysipotilaidemme ja koko maailman tallattavaksi. Yksi haavoittuvuustekijä liittyy siihen, että tässä metodissa tarjoamme itsemme niin kokonaisvaltaisesti asiakkaiden käyttöön. Toinen taas siihen, että psykoanalyysi ei näinä aikoina ole kovin tunnettu tai suosittu hoitomuoto. Tuoreina analyyttikkoina joudumme pohtimaan sitä, kuinka moni haluaa meidän hikoillen ja kynelehtien saavutettua taitoa sellaiseen hintaan, että pärjäämme eläkkeelläkin. Tämän lisäksi on monenlaisia asioita, joita vasten joudumme heittämään vastapyöritettyä analytikkopalloamme. Kantajärjestelmä, laaturekisteri, kelatuetun psykoterapian hieman epävarma tulevaisuus, terveydenhuollossa vallitseva diskurssi kognitiivisen psykoterapian paremmuudesta, psykoterapiakentän kirjavat käytännöt. Itse olisin varmaan toivonut, että kaikkien satsauksien jälkeen maailma olisi kuin musikaali ja ihmiset puhkeaisivat laulamaan minne ikinä meninkin.

Niin ei käynyt, ja tiedättekö mitä: se ei ollut vaarallista. Tämä on se maaperä, jonka päälle me nuoret analyytikot rakennamme todellisuuttamme. Teemme unelmasta uneksintaa. Unelmointi on pilvilinnojen rakentamista, siihen mahtuu vain hyvää ja kimaltelevaa. Sellaista tilaa tarvitaan erilaisissa kehitysvaiheissa, myös analyytikon. Jotta siitä tulisi uneksintaa, täytyy antaa myös epämiellyttävyydelle tilaa. Hankaluuksille, ristiriitaisuuksille, kivulle. Henkilökohtaisesti analyytikoksi tuleminen on ollut iso itsenäistymistyö, välillä surutyökin. Sitä kautta on kuitenkin tullut enemmän tilaa uneksinnalle ja syvemmälle merkityksellisyydelle. Analyttinen ajattelutapa edustaa parhaimmillaan mitä suurinta empatiaa, armoa ja peräänantamattomuutta. Ja samalla emme pääse omia tai yhdistyksiemme pimeitä puolia tai keskeneräisyyksiä pakoan. ”Maria, these walls were not meant to shut out problems”, sanoo abbedissa.

Tässä uneksintatyössä – koulutuksessa ja sen jälkeen – toivoisin, että vanhemmat sukupolvet olisivat ainakin jossain määrin luovasti käytössä.

Luca Nicoli kirjoittaa hänen ja Antonino Ferron kirjassa *The new analyst's guide to the galaxy* siitä, kuinka psykoanalyysi, joka syntyi kulttuurisena skandaalina, tänä päivänä kamppailee, jotta saisi pidettyä kiinni uudistavasta energiastaan. Hänen mukaansa monet analyytikot ovat päättäneet jäädyttää psykoanalyysin perinteiseen muotoon mieluummin kuin antaa sen kirmata vapaasti pitkin peltoja, siinä pelossa, että se silloin menettäisi sielunsa.

Tämä riski on aina olemassa, kun vallankumouksellinen idea vakiintuu järjestelmäksi. Toinen riski on, että nuoremmat sukupolvet eivät löydä tapoja soveltaa psykoanalyttista ajattelua nykymaailmassa ja heittävät turhautuneena käsitteitä ja toimintatapoja roskakoriin. Tarvitsemme elävää ja ennakkoluulotonta vuoropuhelua psykoanalyttisten sukupolvien välillä. Toivoisin, että nuoret uskaltaisivat kyseenalaistaa ja käyttää saamiaan oppeja luovasti. Kiertotalouden mukaisesti lajittelevat, korjaisivat ja keksisivät uusia käyttötarkoituksia. Toivoisin, että kokeneemmat eivät jäisi kauhistelemaan, vaan toisivat tietämystään ja viisauttaan mukaan yhteiseen pohdintaan. Yhdessä voisimme ihmetellä niitä maailmoita, joissa tänä päivänä tehdään psykoanalyysia. Kiinnostuneina mieltisimme rajoitusten ja uusien ulottuvuuksien syvällisimpiä merkityksiä.

Anna Collander

Kiitos niille eri-ikäisille psykoanalytikoille, joiden kanssa olen saanut pallotella näitä ajatuksia ja erityisesti Milla Tammiselle, Martti Tuohimetsälle sekä psykoterapeutti Antto Luhtavaaralle avusta tekstin työstämisessä.